

OORSCHHELP

Nieuwsbrief van Dorpsvereniging Heilig Landstichting

burendag 2025
de groentekok
energie-reflecties
natuurbrandveiligheid

nummer 77 | december 2025

colofon

De OORSCHHELP is een uitgave van Dorpsvereniging Heilig Landstichting en wordt bezorgd op alle adressen in Heilig Landstichting.

De OORSCHHELP verschijnt vier keer per jaar en bevat nieuws voor en over het dorp, berichten van belang voor de dorpsbewoners en de agenda. Niet-inwoners van Heilig Landstichting kunnen een abonnement op de Oorschelp nemen tegen kostprijs. Opgave bij de redactie.

REDACTIE:
Wim de Vries, Marleen Moggré, Jan de Koning, Marian Habets, Vera Mattijssen (vanuit de Dorpsvereniging), Jan Lucke, Jane Klein (vormgeving).

De redactie behoudt zich het recht voor om aangeleverde teksten in te korten of redactioneel te wijzigen. Altijd in overleg met de schrijver(s).

CONTACT:
Andreaslaan 29,
6564 AT Heilig Landstichting
E: oorschelp@heiliglandstichting.nl

AANLEVEREN FOTO'S BIJ ARTIKELEN:

- * Zo groot mogelijk, maar minimaal 150dpi op gewenste grootte van afdruk.
- * Stuur foto's als losse bestanden (dus niet in een Word document).
- * Afbeeldingen in kleur als JPG-, PNG-, of als PDF-bestand.

ADVERTEREN:
De Oorschelp wordt (mede) mogelijk gemaakt door de volgende adverteerders:

Marcel Krijgsman, In De Blauwe Druif, Klopper & Kramer, KEK dnl, Bistro van Loon, Kliniek Heyendaal, Bazuin Zonwering, Coby, Pulles Makelaardij, Orientalis, Zen Centrum Nijmegen, Freek, Gezondheidscentrum Brakkenstein.

Wilt u ook adverteren in De Oorschelp? Dat kan. Neemt u hiervoor contact op met oorschelp@heiliglandstichting.nl

MEER INFORMATIE:
www.dorpsverenigingheiliglandstichting.nl

van de redactie

Het zijn weer de donkere dagen voor Kerst. De dagen worden korter, het is eerder donker, het wordt kouder en de mensen zijn weer meer binnen dan buiten op straat. Voor sommige mensen is dit een periode die maar zo snel mogelijk weer voorbij mag gaan. Zij verlangen naar de zonnige en warme(re) dagen van de lente. Voor anderen is dit een tijd van bezinning, rust, samenzijn met familie en vrienden. Genieten van een glas wijn of een kop warme chocomel, zittend bij de kachel met de poes op schoot. Ik zie het allemaal voor me.

Tot welke groep u ook behoort, wij hopen dat u plezier kunt beleven aan het lezen van deze nieuwe Oorschelp. Deze keer vormgegeven door onze dorpsgenote Jane Klein.

We hebben weer een breed aanbod aan interessante artikelen en verhalen. Allemaal uit en over ons eigen dorp. U kunt lezen over het Running Diner op burendag en de uitslag van de verkiezingen, over duurzame ontwikkelingen in ons dorp en over de voorzorgcirkels, over de Pub Quiz en de zadenbank en over nieuwe bewoners. En natuurlijk is er ook nog de column van Dick Verstegen.

Wij heffen straks een glas wijn of een kopje warme chocomel op u en wensen u alvast fijne feestdagen en een goed begin van 2026.

De volgende Oorschelp verschijnt maart 2026. Kopij aanleveren vóór 1 maart 2026 en sturen naar: oorschelp@heiliglandstichting.nl.

De Oorschelp in kleur:
Op de website van de dorpsvereniging kunt u een versie van de Oorschelp in kleur vinden. Deze versie is bovendien interactief. De verwijzingen en links naar websites, e-mailadressen e.d. zijn actief.

Foto omslag: Burendag 2025

Eén en één is twee

Wij leven in een bevoorrecht land en ook nog op een bijzonder rustig, groen en harmonieus plekje. We ontmoeten elkaar in ons dorps huis en genieten van de programma's van diverse verenigingen en groepen. De WoonWijzer maakt doordachte plannen voor onze energietransitie. En onze zorgzaamheid blijkt uit mantelzorginitiatieven, het straatcontactpersonen-netwerk, en de belangstelling voor voorzorgcirkels. Toch is onze dorpsgemeenschap niet vrij van stress.

Afgelopen september publiceerde de landelijke Raad voor Volksgezondheid en Samenleving het rapport 'Op de rem! Voorbij de hypernerveuze samenleving'. Er is een groei van mentale klachten. De wachtlijsten voor de GGZ zijn enorm, terwijl Nederland meer zorgprofessionals heeft dan vergelijkbare landen. Het rapport gaat voorbij individuele oorzaken, en wijst op doorgeschooten prestatiedruk, versnelling en individualisme. Het roept op tot werken aan een ontspannen samenleving door vertraging en menselijke verbinding. Versterken van onze individuele weerbaarheid is niet genoeg. Psychiater Damiaan Denys (NRC 27 nov.) pleit tegen medicalisering: psychiaters gaan dit niet oplossen. Hij stelt de vraag waarom we toch almaar blijven versnellen en presteren: "Wie echt op de rem wil trappen, moet eerst begrijpen waarom we voortdurend gas geven".

Ook in Heilig Landstichting wordt steeds meer gas gegeven. De dorpsvereniging, Vereniging 50plus en de Bosduivel maken steeds mooiere programma's. Wedijver ligt op de loer. De Oorschelp en andere communicatiemiddelen worden steeds professioneler. De techniek maakt het mogelijk; de arbeidsuren nemen toe.

Vrijwilligers dragen onze activiteiten. Op 7 december, de Dag van de Vrijwilliger, hebben we er maar liefst 80 bedankt. Sommige bestuursleden hebben een uitzonderlijke inzet, hetgeen waardering en dankbaarheid oproept. Echter dit maakt hen persoonlijk at risk voor overbelasting, en tevens hun opvolging kwetsbaar. Wie wil immers

zo'n veelomvattende functie overnemen? Denk aan de bestuursopvolging bij Vereniging 50plus, het vacante voorzitterschap bij de Dorpsvereniging, en het Bosduivelbestuur waarvan de penningmeester nu zijn eindtermijn afsluit.

DEELTIJD VRIJWILLIGER
Ik pleit voor deeltijd vrijwilligers in ons dorp, met beperkte lasten voor één persoon, en het scheiden van bestuurlijke functies van praktische taken. De Dorpsvereniging heeft een begin gemaakt. Zo zijn het Oorbelletje, het website-beheer en de Burendagorganisatie grotendeels overgedragen aan dorpsbewoners buiten het bestuur. De vormgeving van de Oorschelp over meerdere personen verdelen is een volgende uitdaging. Verder werp ik de vraag op of meer samenwerking en krachtenbundeling tussen de verschillende clubs in ons dorp niet aan de orde is. De som is immers meer dan het geheel der delen.

In het kader van minder gas geven wens ik alle dorpsbewoners toe de lat voor de komende feestmaaltijden, versieringen en cadeaus laag te houden. Zet in op ontmoeten en vertragen, slenter door park Orientalis en verwonder je bij het Feest van Licht; bezoek onze mooie Cenakelkerk, loop over de begraafplaats, of ga eens binnen bij het Zen café. Laat je verwennen bij de Romeinse Herberg, de oliebolle-kraam, of Bistro van Loon. En voor volgend jaar: yoga of zenmeditatie iets voor jou? Creatief bij open atelier, sporten, wandelen, genieten van zang en lezingen, tuinieren bij Orientalis, of een leuke deeltijdvrijwilligers bestuursfunctie? Het kan allemaal in ons dorp; en nog veel meer...

Namens het bestuur van de Dorpsvereniging wens ik alle bewoners en hun dierbaren fijne feestdagen en alle goeds voor 2026! En wees allen welkom op onze nieuwjaarsborrel op zondag 11 januari van 15.30 - 18.00 uur in de Bosduivel.

Vera Mattijssen,
namens het bestuur van de dorpsvereniging

Nieuwe bewoners*

Peter (40), Henrieke (39), Florian (6) en Annemijn (4) | Rechterslaan

TEKST: Marian Habets

Vanuit de redactie van de Oorschelp krijg ik de vraag om de nieuwe bewoners van ‘het huis met de drie warmtepompen’ in de Rechterslaan te interviewen. Peter en Henrieke vertellen dat ze er nu een jaar wonen. In de negen maanden voor de verhuizing werd het huis grondig verbouwd en voorzien van geavanceerde technologie om het zo duurzaam mogelijk te maken. Er kwamen drie airco’s, zonnepanelen, warmteterugwinventilatie en een thuisbatterij. En één warmtepomp. TEKST: Marian Habets

Henrieke was degene die de hele verbouwing en indeling vanaf de aankoop heeft uitgedacht, georganiseerd en begeleid. De architect die erbij betrokken was, Ward Boeijen, woont schuin achter hen. In tegenstelling tot Peter zag Henrieke al bij de bezichtiging de mogelijkheden die het huis bood. Peter had maar twee criteria: glasvezelkabel en een eigen oprit. Henrieke verhoogde hun bod op het huis stiekem met geld uit de erfenis van haar opa. Als het bod zou worden geaccepteerd, voelde het voor haar alsof haar opa het zo had gewild. Die glasvezelkabel is er en de oprit ook, maar de tuin moet nog wel op de schop. De vader van Peter is hovenier en gaat komend jaar aan de slag met de tuin. Ze genieten intussen al van het vele groen rondom het huis en in de buurt.

REPAREREN

Henrieke en Peter zijn 14 jaar samen en hebben 12 jaar in Lent gewoond. Ze groeiden op in Raalte en waren eerst gewoon vrienden. Toen Henrieke in Nijmegen studeerde trok Peter bij haar in, maar pas nadat erover gestemd was door de andere huisgenotes. Dat hij goed was in het repareren van apparaten hielp daar wel bij. Van zijn hobby werd het repareren van elektronica uiteindelijk zijn werk. Hij studeerde elektrotechniek, IT en bedrijfskundige informatica. Na eerst voor IKEA te hebben gewerkt als IT-specialist, doet hij dat nu voor DHL. Daarnaast repareert hij, nu als zzp’er, op de zolderkamer nog steeds elektronica, vaak voor installatiebedrijven, maar ook voor de scienceafdeling van de HAN. ‘Ik repareer wat studenten stuk maken.’ Verder organiseert Peter als vrijwilliger maandelijks het Repair café in Lent en Oosterhout. Apparaten redden van de stort geeft hem veel voldoening. Als zendamateur vanuit thuis en als vrijwilliger bij de radiokamer van het Aviodrome, vliegt hij door de ether de wereld over.

RUST EN RUIMTE

Maar ook hier in het dorp voelden Peter, Henrieke en de kinderen zich al snel thuis. Henrieke was bij de gezellige kennismakingsborrel voor nieuwe bewoners. Annemijn zit op de

basisschool in Brakkenstein, een stukje verderop in de straat woont haar klasgenootje. Ze is een echt meisje-meisje, gek op roze, eenhoorns en knutselen, aldus Henrieke. Florian houdt van buiten spelen (schommelen) en spelen met speelgoedauto’s en -treintjes. En hij is dol op taartjes. De kinderen hebben met Koningsdag op het springkussen gespeeld en de Sinterklaasviering vonden ze heel leuk. Dat het allemaal goed ging bij Sinterklaas was niet vanzelfsprekend. Henrieke vertelt dat het Oranjecomité goed wist om te gaan met de beperking van Florian, en samen hebben ze ervoor gezorgd dat hij en zijn zusje een superleuke middag hadden bij de Sint.

Henrieke legt uit dat de zesjarige Florian een beperking heeft door een zeldzame genmutatie. Hij gaat daarom naar de Maartensschool. Florian hoort en begrijpt bijna alles maar kan niet praten. Vanwege zijn prikkelgevoeligheid brengen en halen ze hem elke dag zelf van school. Wat hard aankwam was dat het een progressieve aandoening bleek te zijn. Door de toenemende spierzwakte zal Florian naar verwachting in de toekomst een rolstoel nodig hebben. Peter en Henrieke hebben het stap voor stap moeten verwerken, en als het om Florian gaat, leven ze het liefst bij de dag. Ze hebben hun dagelijkse leven en het huis zodanig ingericht dat het passend is voor Florian, ook voor de toekomst. Er is veel ruimte, er zijn geen drempels en de inrichting en aankleding stralen rust uit. De uitzondering daarop is op dit moment de prachtige kamerhoge kerstboom waar Florian en Annemijn erg van genieten.

KEEL, NEUS EN OREN

Henrieke vertelt dat ze de vijfde KNO-arts is die in Heilig Landstichting woont. Ze heeft aan de Radboud gestudeerd en nu werkt ze er als KNO-arts met subspecialisatie hoofd-halschirurgie voor kankerpatiënten. Als kind al zat ze urenlang met haar neus in de medische encyclopedie. Ze legde verbanden tussen ziektes en symptomen, allemaal razend interessant. Omdat ze uitgeloot was voor de studie geneeskunde, deed ze een jaar technische geneeskunde.

Daarna kon ze alsnog naar geneeskunde overstappen. Haar interesse voor techniek, precisiechirurgie en oncologie bracht haar uiteindelijk bij haar huidige specialisme.

Waar ze ook graag rondsnuffelt is op Funda. Nu niet meer om een nieuw huis te zoeken, maar vanuit passie voor huizen en inrichting. Verder trekt ze er graag op uit met de kinderen en kijkt ze uit naar de nieuwe tuin. Om zelf lekker actief in de buurt te mountainbiken moet ze haar fiets nog wel onder het stof vandaan halen.

GEBARENTAAL

Florian en Annemijn zijn de beste maatjes, ze hebben samen hun manier om met elkaar te communiceren. Het hele gezin leert nu gebarentaal en omgaan met een spraakcomputer. Henrieke en Peter kunnen echter feilloos aan hun zoon aflezen hoe hij in zijn vel zit of wat hij wil zeggen. Daar hebben ze geen woorden of gebaren voor nodig.

Energie-reflecties

TEKST: Jan de Koning

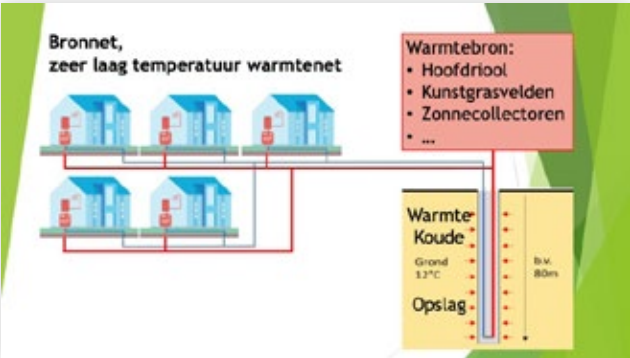
De Bosduivel, 23 oktober. Hoe de toekomstige energievoorziening in Heilig Landstichting eruit komt te zien? Wie het weet mag het zeggen. Ondanks de complexe thema's op de agenda komen zo'n 60 dorpsgenoten naar de Energie-informatieavond. Krijgen wij in HLS ook te maken met netcongestie en wat is dat eigenlijk? Wat gaat zo'n warmtenet kosten en hoe betrouwbaar is het? Voorlopig zijn er meer vragen dan antwoorden. Bovendien is de transitie van gas naar warmte en van individueel naar collectief, voor veel mensen nog een ver-van-mijn-bed show. Hoewel....

Bij de aanmelding werd gevraagd naar je interesse in een collectieve aanpak. Verreweg de meeste deelnemers zijn daar positief over. Op de vraag waar men vooral in geïnteresseerd is, scoort de ontwikkeling van een energiegemeenschap en van een warmtenet het hoogste, terwijl 20% aangeeft geen voorkeur te hebben.

Han van Wijk loodst de aanwezigen met vaardige hand door de thema's: netcongestie, warmtenet, energiegemeenschap, EARN-E en Woonwijzer-advies. Voor elk thema worden een of twee deskundigen geïnterviewd door iemand van de Energiewerkgroep. Na een korte pauze kunnen de deelnemers meepraten en -denken aan vijf discussietafels. Een overzicht van de uitkomsten per tafel:

NETCONGESTIE. Aan de overbelasting van het elektriciteits-net valt op individueel niveau niet zoveel te doen. Om de pieken en dalen in het verbruik af te vlakken is een gezamenlijke gedragsaanpassing een optie. De invoering van variabele tarieven tijdens verschillende tijdsblokken per dag zou een extra impuls kunnen geven aan dat gewenste gedrag; bijvoorbeeld de was doen of de auto opladen als de prijs per kWh het laagste is. De overheid besteedt hier in dure TV-spotjes al de nodige aandacht aan, maar voor de langere termijn zal dit onvoldoende blijken. Dan komt netverzwaring aan de orde, of een collectieve aanpak. Hierbij wordt de te veel geproduceerde energie ('s zomers) gedeeld met lokale gebruikers in plaats van deze terug te leveren aan het net. Of de aanschaf van een privé batterij soelaas biedt? Energiecoach Peer Trepels is sceptisch: "Voorlopig nog te duur en niet te gebruiken voor langetermijnopslag."

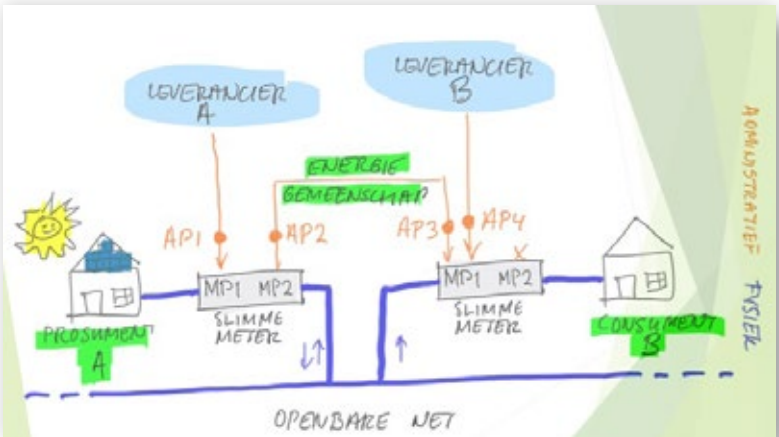
ZLT-WARMTENET. Er zijn steeds meer aanwijzingen dat een Zeer Laag Temperatuur Warmtenet een haalbaar alternatief is voor een collectieve warmtevoorziening in een wijk of dorp zoals dat van ons. Zo'n netwerk is veel goedkoper en minder kwetsbaar dan warmtenetten die met hoge temperaturen werken. Adviesbureau CE Delft heeft al bevestigd dat een ZLT-warmtenet voor ons dorp tot een flinke verlaging van de piekbelasting zou kunnen leiden. Zo'n netwerk biedt overigens ook

nog andere voordelen, zoals minder geluidsoverlast van privé geïnstalleerde lucht-water-warmtepompen en veel minder eigen bronnen door de collectieve aanpak. De deelnemers aan de discussietafel 'ZLT-warmtenet' komen met vragen, zoals: Wie is de eigenaar van dat net? Wat is de maximale capaciteit? Hoe wordt het onderhoud geregeld? Wat moet ik met mijn huidige HR-gasketel of mijn recent aangeschafte warmtepomp? En zouden we gebruik kunnen maken van bestaande bronnen?

ENERGIEGEMEENSCHAP. Feitelijk kunnen we in een energiegemeenschap zowel het warmtenet, als het delen van elektriciteit onderbrengen. Het warmtenet is iets van de lange adem en zal nog wel een paar jaar duren, maar met het delen van elektriciteit ligt dat toch anders. In Heilig Landstichting hebben we volgens een recente telling zo'n 130 woningen met zonnepanelen; deze kunnen gezien worden als energieproducenten ('prosumenten') met een geschatte gezamenlijke productie van zo'n 1000 MWh (Mega Watt Uur). Ter vergelijking: een gemiddeld huishouden gebruikt jaarlijks zo'n 3,5 MWh.

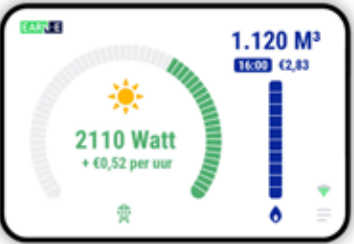
Het hoofddoel van elektrische energie delen binnen een energiegemeenschap is dat de opgewekte stroom aansluit op het eigen gebruik en dat het overschot op een slimme manier doorgestuurd wordt naar de huishoudens met een netto energievraag in plaats van terug te leveren aan het net (tegen de nodige kosten). Voor een evenwichtige energiedeling is

het daarom van groot belang dat niet alleen de eigenaren van zonnepanelen meedoen; ook moeten er voldoende (lokale) consumenten zijn die de overtollige energie af willen nemen. Dit kan een stuk voordeliger omdat je onderling niet te maken hebt met energiebelasting of netbeheerkosten. Een win-win situatie dus!

De vragen aan de discussietafels over de energiegemeenschap en het ZLT-warmtenet gaan voor een groot deel over de organisatie van het collectief. Waar moeten we beginnen en wat zijn achtereenvolgende stappen in de ontwikkeling? Is er een minimum aantal deelnemers nodig? Hoe gaat het met mijn lidmaatschap bij verkoop van onze woning? Hoe kunnen we het aantal deelnemers laten groeien? En hoe kun je je als deelnemer terugtrekken als de kwaliteit of het functioneren onvoldoende is? Zodra een energiegemeenschap is opgericht zijn subsidies beschikbaar voor het ontwikkelen van bedrijfs- en investeringsplannen. Te verwachten is dat ook de gemeente deel gaat nemen als aandeelhouder in de op te richten gemeenschap en in de opwekfaciliteit.

EARN-E. Om iets te kunnen doen aan energie delen is inzicht nodig in het totale energiegebruik van het dorp. De EARN-E is een energiemeter (dongle) die in de slimme meterkast in ieder huis kan worden aangesloten. De Woonwijzer stelt de eerste honderd EARN-E dongles gratis ter beschikking. Inmiddels zijn er 35 uitgedeeld en voor een groot gedeelte al geïnstalleerd. In een centraal systeem komen alle gegevens van de aangesloten deelnemers bij elkaar. Zij kunnen te zijner tijd worden gebruikt om de verdeling en verrekening van geproduceerde en geconsumeerde elektriciteit af te handelen.

MEE-DONGELEN?
Ben je geïnteresseerd in de ontwikkelingen van energiegemeenschap HLS? Tot 1 januari kun je een gratis **E-EARN dongle** ophalen bij de Woonwijzer (elke woensdag geopend van 14:00 tot 18:00 uur). Je kunt ook een dongle bestellen via: woonwijzerHLS@gmail.com. De Woonwijzer biedt ondersteuning bij het installeren en bij gebruik van de EARN-E gegevens om energie te besparen.

Maar ook nu al zouden we iets kunnen doen met het inzicht in het totale energiegebruik, bijvoorbeeld een oproep om even te wachten met opladen van de elektrische auto. Met zo'n collectief gestuurde gedragsverandering voorkomen we piekbelasting van het net en daarmee ook een hoop graafwerk voor de aanleg van meer of dikkere kabels.

WOONWIJZER-ADVIES. Sinds de opening in september 2024 druppelden wekelijks wel enkele inwoners van HLS bij Woonwijzer-advies in de Bosduivel binnen. Maar de laatste maanden is de klandizie flink afgenomen. Daarom hebben we besloten om de openingstijden aan te passen. Vanaf 1 januari 2026 is de Woonwijzer nog 1x per maand geopend, en wel de laatste woensdag van de maand van 18:00 tot 20:00 uur. Buiten de maandelijkse openstelling kun je bovendien altijd een afspraak maken voor een ander tijdstip via woonwijzerHLS@gmail.com.

SPIJKERS MET KOPPEN. Na twee sessies aan de discussietafels werden de ingebrachte vragen, ideeën en suggesties kort geïnventariseerd. De interesse in een energiegemeenschap en in het meedenken daarover is groot; acht deelnemers geven aan mee te willen praten in de verdere aanpak. Ook meldt zich een zevental mensen die mee willen denken over alternatieve oplossingen, zoals een collectieve buurtbatterij. Begin december komt adviesbureau Impuls met een verkenning naar de haalbaarheid van het ZLT warmtenet. Aan de hand van die verkenning besluiten we of het de moeite waard is om het warmtenet verder uit te werken, of niet. In elk geval willen we begin 2026 concreet aan de slag met de energiegemeenschap. Wil je reageren op dit artikel, of heb je ideeën? Stuur een mail naar WoonwijzerHLS@gmail.com.

Forever Young

Marja van Rossum – van Oppenraaij

TEKST: Jan de Koning

“Begin zeventiger jaren, zo’n 53 jaar geleden, kwam ik hier wonen. Ik was nog jong en het eerste kindje was in aantocht. Ik vond het hier vreselijk.” Marja van Rossum beschrijft een dorp met een op zijn zachtst gezegd rafelig sociaal weefsel. “Alles en iedereen was in mijn ogen oud, in elk geval veel ouder dan ik en met belangrijke academische titels, grote ego’s, star en statusgevoelig.” Dat was de tweedeling in het dorp, die zich sinds de zestiger jaren ontwikkelde, toen er steeds meer lanen werden volgebouwd. “Je had de bewoners die hier van oudsher woonden en de nieuwkomers met hun luxe bungalows. Gelukkig ontmoette ik een leeftijdgenoot, ook met een kindje en ik zei dat ik het leuk zou vinden om een kopje koffie te drinken. Dat was Helen, en we zijn altijd bevriend gebleven.”

Marja van Rossum wordt wel ‘Moeder van Heilig Landstichting’ genoemd. Na de Schoeversopleiding werkte ze, tot dat de kinderen kwamen, als directiesecretaresse bij Grafisch Papier. “Ontzettend leuk allemaal, fantastische jaren, maar in die tijd was het niet ongewoon om te stoppen met werken als er kinderen kwamen. Zo was dat nu eenmaal. Dus daarna heb ik altijd vrijwilligerswerk gedaan.” Onmiskenbaar heeft zij met haar tomeloze inzet en energie de afgelopen jaren bijgedragen aan de sociale cohesie in ons dorp en een impuls gegeven aan veel nieuwe initiatieven, zoals de sociale kaart, de maandelijkse dorpslunch en het welkomsttasje met informatie over ons dorp voor nieuwe bewoners en het netwerk van straatcontactpersonen. Zij ziet vrijwilligerswerk niet als vrijblijvend, maar voelt dat als een verantwoordelijkheid.

“Mijn eerste werk als vrijwilliger in ons dorp was in het Oranje-comité. Een maal per jaar het mee organiseren van Koninginnedag voor een kleine honderd kinderen en het Sinterklaasfeest. Actief zijn in de ziekenzorg van de kerk en vooral veel mantelzorg voor oudere mensen. Tegelijkertijd vertegenwoordigde ik Heilig Landstichting in het bestuur van de Zonnebloem Groesbeek. Mijn hart lag bij de Groesbekers, zij zijn open en eerlijk, geen franje. Jaarlijks verkochten wij de Zonnebloemloten, gevuld met zonnebloemzaad of snoepjes om daarmee geld op te halen voor de zonnebloemvakantie. Het was hard werken om een week lang met velen al die zakjes te vullen en er een lotnummertje op te plakken voor de loterij. Ik weet nog dat ik ziek van spanning was toen ik voor de eerste keer meeding op vakantie. Ik was de enige die niet uit Groesbeek kwam. Zouden ze mij als ‘de Stadse’ accepteren? Gelukkig werd ik meteen in de groep opgenomen en de eerste vakantie was er een met een platina randje; met de bus naar Westelbeers in Brabant. Ik ben bijna 20 jaar bij de Zonnebloem gebleven en ik heb een gouden tijd gehad. Ja, zorgen voor mensen, hen blij maken, dat is wel mijn drive en het geeft een goed gevoel als dat lukt.”

“Hoe dat gegaan is met de Dorpsvereniging? De vrouw waar wij in dit dorp alles aan te danken hebben is Tineke van de Plassche-van de Brug. Zij had het initiatief genomen om een platform te organiseren en samen te gaan onderzoeken hoe en of we meer samenhang in ons dorp konden krijgen en ook ik werd daarvoor uitgenodigd. Hoewel ik niet op nog meer vrijwilligerswerk zat te wachten, had ik bij de eerste ontmoeting met Tineke direct zoiets van: ‘wat een bijzondere vrouw’. Zij raakte me en we hebben een paar jaar met een aantal mensen vergaderd over de vraag of we een wijkraad, dorpsraad, of -vereniging wilden zijn, en toen zei ze: ‘Marja, je kunt op je kop gaan staan maar je moet in het bestuur. En dat heb ik dus gedaan en twee termijnen van 3 jaar volgemaakt.”

Het was trouwens niet zo, dat er vóór de Dorpsvereniging helemaal niets was. In de archiefmap die ik van Marja meekreeg vond ik een jaarlijks uitgave van ‘T BOSDUIVELTJE’, een

culturele vereniging die van 1987 tot 2010 heeft bestaan en allerlei cursussen in het oude kleuterschooltje organiseerde. De eerste ‘bosduiveltjes’ waren nog met de hand geschreven, maar boden een waardevol startpunt en veel ideeën voor de latere dorpsvereniging. “Vooral belangrijk dat we een groot bestuur hadden in de vereniging. Iedereen bracht er zijn of haar eigen ervaring en deskundigheid in. Vooral de warmte in het bestuur en het wederzijdse respect vormden de basis voor het goed functioneren. Wij lieten iedereen in zijn of haar waarde zonder elkaar voortdurend te willen overtuigen. Wij konden prima met elkaar overweg en raakten als vrienden verbonden met elkaar en ons gezamenlijke doel. Ik heb destijds voor Tineke een koninklijke onderscheiding aangevraagd en ik voel haar nog steeds op mijn schouder zitten.”

In 2010 werd ook Marja onderscheiden voor al haar werk als vrijwilliger. “Het was een overweldigend feest, maar achteraf maakte ik me wel zorgen. “Aan welke verwachtingen moet ik vanaf nu voldoen? Ik heb toch gewoon gedaan wat ik altijd al graag deed? Zorgen voor mensen, hen wat plezier geven, enthousiast maken en nieuwe ideeën bedenken.” Inderdaad, aan ideeën en initiatieven geen gebrek. Toen de Spar in de Rechterslaan de deuren sloot en er geen winkel meer was in Heilig Landstichting, organiseerde zij de wekelijkse route van de winkelwagen door het dorp. En toen ook die verstek liet gaan, werd een boodschappendienst op poten gezet, waarmee oudere dorpsbewoners met het busje naar de supermarkt in Beek konden om zelf hun boodschappen te doen. Na de dorpsvereniging kwam het bestuur van de KBO, later

de Vereniging 50Plus op Marja’s pad. “Ik was al lid vanaf mijn 50ste en toen Bep Huisman, nota bene op 86-jarige leeftijd, het bestuur van de KBO overnam en mij na twee jaar vroeg haar te ondersteunen, kon ik natuurlijk geen nee zeggen. Bep was daar blij mee, maar wist ook dat we nog meer mensen nodig hadden. En zo kwam het dat ik Hans Bartels belde om penningmeester te worden, maar ik vroeg ook Josje Pappôt, en Karel Bosman. Samen hebben we 50Plus nieuw leven ingeblazen, door veel te organiseren, betrokken te blijven, verder te bouwen met respect voor wat was en er voor de mensen te zijn. Nu zitten we in de fase dat we het stokje over moeten geven; het viel niet mee om daar de goede mensen voor te vinden. Maar ik denk dat dat wel gelukt is. We moeten ons realiseren dat ieder bestuur zijn eigen stempel op de organisatie wil zetten. En dat is ook goed.”

“Hoe Heilig Landstichting er over vijf jaar uit zal zien? Mijn liefste wens is dat het hier dan nog steeds mooi is om te wonen. Je ziet nu dat wel het een en ander aan het veranderen is, veel jonge gezinnen met kinderen, hoog opleidingsniveau en minder activiteiten die op de breedte gericht zijn. Daar liggen volgens mij wel enkele valkuilen, maar tegelijkertijd ook kansen voor een gastvrij dorpshuis en een enthousiaste dorpsvereniging. Ik hoop dus dat over vijf jaar nog steeds iedereen welkom is en niemand wordt uitgesloten. Dat we vriendelijk blijven naar elkaar en dat er nog eens een mogelijkheid komt voor senioren om hier te blijven wonen. Maar boven alles hoop ik dat de geest van Tineke in ons mooie dorp blijft rondwaren.”

Verkiezingen in de Bosduivel

TEKST: Wim de Vries

Het was bovenal een gezellige boel in de Bosduivel op 29 oktober, de verkiezingsdag voor de Tweede Kamer. Om half 8 's morgens stonden al dorpsbewoners te trappelen om hun stem uit te brengen en stond de koffie en de thee klaar voor deze vroege vogels. Bijna dertien en een half uur later spoedden zich de laatste stemmers naar binnen om met het rode potlood het gewenste rondje in te kleuren, het stembiljet op te vouwen en in de gleuf van de grijze container te gooien. Dat opvouwen viel voor veel stemmers echter niet mee, het was eerder een worsteling om de goede 'opvouw' te vinden en vaak lukte dat niet!

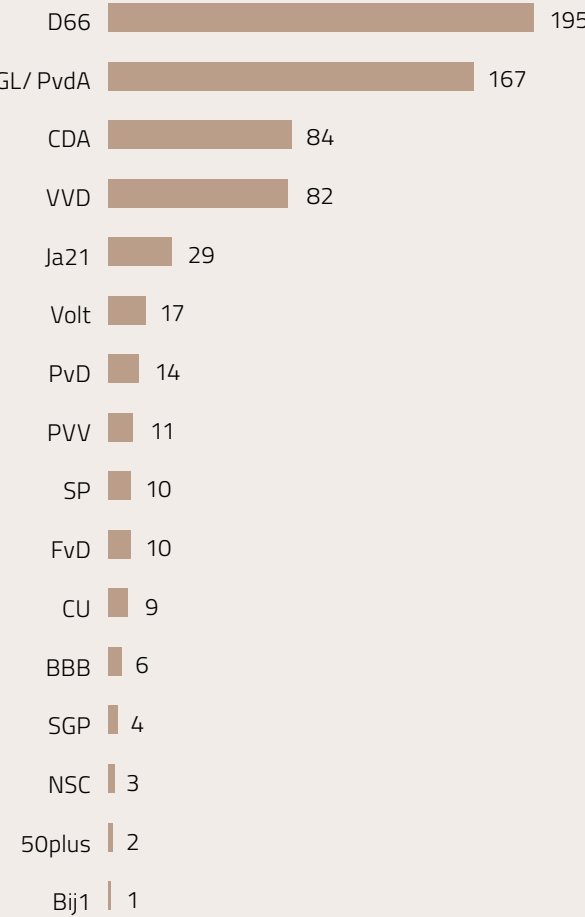
De eerste stemmers hadden vaak haast om op tijd op het werk te komen en zat een kopje koffie er niet in. Ook de stroopwafels en chocolaatjes bleven nog liggen, al was de verleiding voor een aantal kinderen dat meekwam groot. Ik hoor nog een ouder zeggen: "Nee joh, je hebt net je tanden gepoetst." Een uurtje later bleven steeds meer dorpsgenoten napraten en lieten zich verwennen met koffie, thee en lekkers door de gastvrouwen en -mannen van de Bosduivel. In de loop van de middag kwam de politie (handhaving) nog kijken of alles naar wens verliep en ook burgemeester Mark Slinkman kwam een praatje maken, hij bezocht alle stembureau's, en bracht voor de leden van het stembureau gevulde koeken mee.

Om stipt 21.00 uur sloot de voorzitter van het stembureau, Bram Kerkhoff, het stembureau en kon het tellen beginnen. In totaal werden 647 stembiljetten aangetroffen in de grijze containers. Op één stembiljet was geen kleur te bekennen en twee biljetten waren zo ingevuld dat ze ongeldig werden verklaard. 63 stemmen werden uitgebracht door middel van een volmacht.

Het was rond kwart over elf 's avonds dat de uitslag van ons stembureau bekend werd. D66 was dit keer de partij met de meeste stemmen, gevolgd door GL/PvdA, CDA en VVD. Zie voor de gehele uitslag de tabel.

Het was een drukke en gezellige dag met een goede opkomst. Op naar de gemeenteraadsverkiezingen op 18 maart 2026. Dank ook aan de vrijwilligers 'achter de tafel' die het uitbrengen van het democratische recht om te stemmen in goede banen hebben geleid.

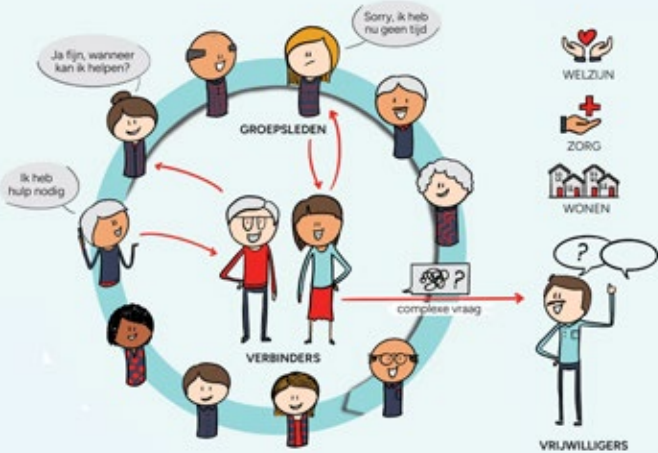
UITSLAG STEMBUREAU BOSDUIVEL

Het komt rond met de voorzorgcirkels

TEKST: Vera Mattijssen, Marian Habets en Margaret de Groot

In de Oorschelp van afgelopen juni hebben we voor het eerst geschreven over voorzorgcirkels: kleinschalige sociale netwerken van 10-15 mensen die bij elkaar in de buurt wonen, naar elkaar omzien en iets voor elkaar doen als dat nodig is. Daarna zijn er een aantal informatiebijeenkomsten geweest. Inmiddels hebben de bewoners van maar liefst 40 adressen in Heilig Landstichting zich aangemeld om lid te gaan worden van een voorzorgcirkel. Dat is genoeg om zes cirkels mee te vormen. Er wordt een verdeling gemaakt waarbij iedere cirkel deelnemers heeft uit één straat of twee of enkele aangrenzende straten. Een aantal deelnemers gaat als trekker optreden in de opstartfase. Deze trekkers komen in december bij elkaar om een aantal praktische zaken af te stemmen. Daarna gaan zij elk voor hun eigen cirkel in januari of februari een eerste samenkomst in de Bosduivel organiseren. Dan wordt het zaak elkaar te leren kennen, zorgvraag en -aanbod in kaart te brengen en af te spreken hoe er binnen de cirkel

gecommuniceerd gaat worden. Omstreeks april/mei komt er weer een bijeenkomst voor de trekkers van de cirkels voor uitwisseling van ervaringen en vragen. Als op enig moment professionele hulp nodig is kan een beroep gedaan worden op Forte Welzijn.

Vergeten je aan te melden voor deelname aan een voorzorgcirkel? Stuur ons een email via de dorpsvereniging: dorpsvereniging@gmail.com

Welke weg in ons dorp kwam er niet?

TEKST EN FOTO: Wim de Vries

In het stratenplan van ons dorp stond ooit een straat opgenomen die nooit is gekomen! Wel kwam er een voetpad dat loopt van de Petruslaan naar de Joanneslaan (zie foto).

VRAAG:
Wat is de naam van weg die er nooit is gekomen?

Stuur je antwoord naar oorschelp@phls@gmail.com

Orientalis in LEADER stand

TEKST: Jan de Koning

“De kraam stond voor de poort, waar we de bladeren moesten harken.” Dus Anke kocht wat oliebollen en trakteert de groep ‘groene’ vrijwilligers. Het is rond 11 uur: koffietijd. Aan de lange tafel zo’n 16 vrijwilligers uit Heilig Landstichting, Nelleke, Toon, Coosje, Monique, Jac, Anna, Frans, Imke met hond Teun, Vera, maar ook uit Berg en Dal, Nijmegen en zelfs uit Vlaardingen, Sjaak, Ben, Rico, Chris, Maria, Tielke, Dick, Simon, Marjan, Dick en Mieke. Ze druppelen binnen met koude handen, rode neuzen en vooral met veel gezonde buitenlucht. Gezellige club, geanimeerde gesprekken, veel te doen.

“Goed nieuws, de subsidie van Leader is toegekend”, vertelt Maarten, coördinator groen en landschap van Museumpark Orientalis. Samen met collega Richard en directeur Sietse hebben ze zich bijna twee jaar lang door stapels formulieren, brieven, richtlijnen en begrotingen geworsteld. Maar de buit is binnen. “We kunnen nu eindelijk met padvast aan de slag om

de modderpaden beter toegankelijk te maken voor rolstoelers en rollators. Als het Feest van licht opent, hoop ik dat we daar al een begin mee hebben gemaakt.” Het project waarvoor de LEADER subsidie is toegekend heeft als titel meegekregen ‘Verruim de wereldzorg, rust en ruimte voor de waarde van el-kaar en van ons klimaat’ “Hoe ziet zo’n titel eruit in de praktijk?” wil ik weten.

Richard: “Die verbetering van paden en routes is maar de helft van het verhaal. Het gaat er ook om hoe bezoekers het landschap van Orientalis beleven, de openheid van het park en de aantrekkelijke, schilderachtige doorkijkjes. Met de extra middelen willen we nieuwe natuurvriendelijke beplanting en waterbuffers aanleggen en zorgen voor een duurzaam beheer.” Maarten vult aan: “Je kunt je afvragen: waarom al dat blad bij elkaar harken en naar de begraafplaats afvoeren om te com-posteren? Nou, geloof me, daarmee verschrallen we de bodem en vergroten we het leefgebied voor insecten, amfibieën en vogels en zijn we dus bezig met versterken van de biodiversiteit en de natuurlijke kwaliteit van het park voor de bezoekers. In een boslandschap ligt dat net iets anders dan in een stadstuin, waar je juist blad moet laten liggen voor de biodiversiteit.”

Dan gaan de ‘groene’ vrijwilligers weer aan de slag. Langs de hoofdlaan worden borders ingezaaid en bollen geplant. Bij de ingang moet nog flink wat blad worden geruimd. En bij Beth Juda is een groepje bezig om de moestuin winterklaar te maken, compost uit te spreiden en de bessenstruiken vrij te wieden. Rond één uur is het werk gedaan en gaan de vrijwilli-gers met een goed gevoel huiswaarts. “Tot volgende week.”

Ontwikkelingen en activiteiten in Museumpark Orientalis

9 november OPENING NATIONALE KLIMAATWEEK 2025

Het centrale thema is ‘De Verborgene Impact’ van ons dagelijks leven. Dit verwijst naar de klimaateffecten die vaak onzichtbaar blijven, maar wél het verschil maken. Inleiding door Babette Porcelijn.

10 november BIJEENKOMST MET BEWONERS HLS

Komend voorjaar zullen 32 bomen aan de Engelenlaan gerooid worden in het kader van achterstallig onderhoud. Het nieuwe toekomstplan “Wat men nergens anders vindt” wordt goed ontvangen. De veronderstelde brede steun in het dorp voor afbouwen van de basiliek wordt niet herkend.

25 november TOEKENNING LEADER SUBSIDIE (€ 80.000)

Met steun van de EU investeert het Museumpark de komende jaren in verbetering van toegankelijkheid, biodiversiteit en sociale cohesie binnen het gebied.

13 en 14 december ZEVENHEUVELEN WINTERTRAIL

Trailruns in de winterse sferen van het jaarlijkse ‘Feest van Licht’. Doe mee met 6, 10, 16 of 21 of met de 24 uur voor bikkels.

16 december WERELDMUZIEKKOOR EL MUNDO

Het koor zingt de muzikale pareltjes van de wereld onder leiding van dirigent, Willem van den Heuvel (16:00 uur).

16 december t/m 4 januari 2026 FEEST VAN LICHT

Het Museumpark verandert in een magisch lichtpark tijdens 1001 Winterse Nachten met een groot aantal activiteiten!

‘Veilig spelen in het groen’

Berichten uit het bestuur TEKST: Jan de Koning en Vera Mattijssen

Voor je het weet is er alweer een maand voorbij en zitten we als bestuur aan de vergadertafel van de Bosduivel. Veel actiepunten en plannen vragen de aandacht en soms worden we ermee overladen. Gelukkig dat we steeds meer medebewoners buiten het bestuur bereid vinden om hun steentje bij te dragen aan de verbinding binnen het dorp. De website, de dorpsmail, de literaire avonden, het sciencecafé en nog veel meer activiteiten voor jong en oud zouden er zonder die vrijwillige inzet niet meer zijn. Als bestuur willen we op 19 december het glas heffen met alle vrijwilligers tijdens het Bosduivelcafé. Verder staan er nog steeds een paar lege stoelen aan de bestuurstafel ons aan te kijken. We zouden die graag bezet zien door enkele enthousiaste dorpsbewoners. Als je je geroepen voelt, stuur gerust een mailtje naar dorpsvereniging@gmail.com.

Voor het komende jaar staan er enkele zeer interessante projecten op de agenda. We hebben hierover contacten met de gemeente Berg en Dal gehad. Allereerst is de speeltuin aan de Profetenlaan aan onderhoud en vernieuwing toe. Wij zien graag dat de gemeente de inbreng van bewoners, kinderen en

hun ouders bij de ontwikkeling van de plannen meeneemt. Ook de Profetenlaan die tussen de speeltuin en het veldje aan de andere kant doorloopt verdient aandacht. We dringen er bij de gemeente op aan om werk te maken van verbetering van de verkeersveiligheid door vergroening van de Profetenlaan, maar ook van andere straten. Vooral de Simonlaan verdient een groener aanzicht in ons dorp.

ALGEMENE LEDENVERGADERING

Op woensdag 11 maart 2026, van 20.00–21.30 uur, is de Algemene Leden Vergadering van onze Dorpsvereniging. Op de agenda staan het verenigingsverslag 2025, de financiële stukken en het verslag van de kascommissie, de raad van toezicht van de Bosduivel, en het jaarplan 2026. Het voorzitterschap van de vergadering is bij Otto Wijnen in deskundige handen. Hij belooft strikt 21.30 uur af te sluiten. Al onze leden zijn van harte uitgenodigd. Vanaf 19.45 uur staan koffie en thee klaar. Zijn er nog andere agendapunten in te brengen? Meldt het ons op dorpsvereniging@gmail.com.

Natuurbrandveiligheid: hoe en wat?

tekst: Dorothe Derks en Marian Habets

Op 23 september organiseerde gemeente Berg en Dal, in samenwerking met Brandweer Gelderland-Zuid (VRGZ), een informatieavond over natuurbrandveiligheid. Wij gingen ernaartoe, er bleken nog meer inwoners van Heilig Landstichting aanwezig te zijn. We kregen interessante informatie over het risico op natuurbrand in onze buurt, en naar aanleiding daarvan gingen we in gesprek met onze burgemeester en met medewerkers van de brandweer

Waarom is dit een belangrijk onderwerp? Burgemeester Mark Slinkman: ‘In onze regio zijn veel kwetsbare natuurgebieden met bos, heide en gras. Er zijn steeds vaker natuurbranden. Ze zijn moeilijk te bestrijden, onvoorspelbaar en verspreiden zich snel, vooral bij droog weer. Deze branden zijn gevaarlijk voor de natuur, voor mensen, en voor wijken die dicht bij een bos of natuurgebied liggen. Uw wijk ligt in zo’n gebied. Daarom is het belangrijk dat we samen werken aan veiligheid. U hoort wat u zelf kunt doen om uw huis en omgeving veiliger te maken. Vaak helpen kleine aanpassingen al.’

VOORKOMEN IN DE NATUUR

Het klinkt logisch: rook niet in natuurgebieden. Doe je het toch, gooi je sigaret dan nooit in de natuur (ook om vervuiling van de bodem te voorkomen – smeebede van een wijkheld). Maak je sigaret altijd goed uit voordat je hem in de prullenbak gooit. Doe glas(scherven) in de afvalbakken voor glas. Een stukje glas waar de zon op schijnt kan namelijk brand veroorzaken. Ga je barbecueën, maak je een kampvuur of steek je een vuurkorf aan? Houd je dan aan de regels die in het gebied gelden en zorg in ieder geval dat je water in de buurt hebt. Let ook op waar je de auto neerzet. De katalysator, die aan de onderkant zit, wordt erg heet. Als je de auto in droog, hoog gras wegzet, kunnen het gras en je auto in brand vliegen. Parkeer niet op bospaden. Zo houd je de ruimte vrij voor brandweervoertuigen. Zorg dat je de routes kent om snel uit het gebied te kunnen komen. Ga niet voor de brand uit vluchten, maar probeer naar de zijkant uit te wijken.

BRANDBAAR RONDOM HUIS

Kies bewust welke soorten je aanplant. Kastanje, linde en berk of liguster zijn minder brandbaar dan naaldbomen. Als je toch naaldbomen hebt, snoei dan laaghangende takken tot minimaal 2 m boven de grond weg en zorg voor 5 meter afstand tussen de naaldboutkronen. Laat een coniferen haag niet doorlopen tot aan het huis. Ruim snoeiafval zo snel mogelijk op. Wees ook alert op broei in een composthoop. Houd deze vrij van brandgevaarlijke materialen en houd de composthoop klein. Hulpdiensten hebben een vrije doorgang nodig van minimaal 3,5 m breed en 4,2 m hoog. Zorg dat je huisnummer goed

zichtbaar is en dat de weg vrij is van planten en takken. Overweeg de aanleg van een vijver voor opvang van regenwater om zo nodig te gebruiken als blus- of sproeiwater. Tenslotte: plaats een rookmelder in de ruimte (vaak de schuur) waar je de batterij van je e-bike oplaadt.

CIJFERS EN LETTERS

Wij vonden het interessant om eindelijk eens te weten te komen waar die cryptische rode bordjes voor dienen. Ze blijken ‘aanwijspalen’ te worden genoemd en wijzen aan waar de

brandweer (B) bluswater kan tappen, voor het geval het water in de tankwagen op mocht raken. Het getal (in meters) onderaan de grote T (hier 1,3 m) geeft aan hoe ver naar voren het putdeksel met daaronder de brandkraan ligt. Het getal onder de ‘armen’ van de T geeft aan hoe ver naar links of naar rechts het tappunt ligt (hier 0). Handig om te zorgen dat het aanwijsbordje leesbaar is en dat het putdeksel vrij is. Kijk dus in jouw straat waar zo’n bordje is en ga aan de slag.

Tenslotte, en niet onbelangrijk, werd bij de presentatie benoemd dat we steeds een afweging moeten maken tussen brandveiligheid enerzijds, en het behoud van de natuur en de biodiversiteit anderzijds. Een takkenwal bijvoorbeeld kan

bij droogte brandbaar zijn maar tegelijkertijd een belangrijke schuilplaats bieden voor allerlei dieren. Een tip is dan om een lange takkenwal hier en daar te onderbreken. Door bewust om te gaan met het risico op natuurbranden en snel te handelen (download de app 112, ook handig bij andere calamiteiten), kun je helpen om de impact van natuurbranden te minimaliseren en jezelf, anderen en de natuur te beschermen.

Via deze links nog meer handige informatie:
www.brandweer.nl/onderwerpen/natuurbrand-voorkomen-tips-vakantieverblijf
www.brandweer.nl/onderwerpen/112nl-app

Griezelen met Halloween

tekst: Renate van Gogswaardt. foto's: Marcel Krijgsman

Afgelopen Halloween is er weer volop gegriezeld in ons dorp. Vele kinderen liepen langs de mooi versierde huizen. Wat was er weer een werk van gemaakt, waarvoor heel veel dank! De kinderen griezelden door ijsingwekkende schrikeffecten of konden gewoon genieten van mooi verlichte pompoenen en spoken. Na afloop was er bij de Bosduivel voor iedereen een bekertje limonade (of glühwein) en een vuurschaal voor zelfgeroosterde marshmallows.

Prachtige Prefab villa aan de Postweg bij Afrikamuseum

TEKST: Albert de Jong, Wim de Vries en Carel Verdonschot

Waar, vraagt u zich wellicht af, staat die villa dan of komt deze villa te staan? Wees gerust: geen nieuwe prefab villawijk op het terrein van het Afrikamuseum. Deze houten villa staat er al sinds 1924. En niet te geloven voor die tijd, een villa waarvan de onderdelen in een fabriek werden gemaakt. Deze villa, destijds landhuis genoemd, stond in 1910 op de internationale stedenbouwkundige tentoonstelling in Berlijn en werd in 1924 per spoor naar Nijmegen overgebracht. Vandaar met vrachtwagens naar Berg en Dal gereden en aan de huidige Postweg hoek Meerwijkselaan door de firma Leenders weer opgebouwd.

Dit landhuis, in Duitse stijl, is destijds gekocht door baron van Voorst tot Voorst (1880-1965) om te dienen als buitenverblijf. Hij zocht en kocht een mooi en rustig stuk grond dat destijds toebehoorde aan de Hof van Grimbergen, een omvangrijke (heren)boerenhoeve. Dit perceel, ongeveer het huidige grondgebied van het Afrikamuseum, was in gebruik als boomgaard en landbouwgrond en voordien in het bezit van de baron van Lamsweerde die woonde aan de Meerwijkselaan in het prachtige kasteeltje van de Baron.

Lang heeft de familie van Voorst niet genoten van het wonen in de houten villa want in 1926 werd zij verhuurd aan A.A. Jurgens, mededirecteur van de N.V. Gloeilampenfabriek in Nijmegen. Na diens dood werd het huis verhuurd aan een zorginstelling

uit Groesbeek die hulp verleende aan 25 dames en heren uit beschaafde stand die psychiatrische hulp nodig hadden.

In 1950 verkocht de familie van Voorst het landhuis aan de Roomsch-Katholieke Zendelingstichting, de oude legale benaming van de congregatie van de H. Geest te Weert. Deze stichting wilde de villa zelf gaan gebruiken als woonhuis voor haar broeders en paters en probeerde het bestaande huurcontract met de zorginstelling te ontbinden. Pas in oktober 1953 lukte dat en verliet de zorginstelling de villa en verhuisden overste Bukkems en een paar broeders naar het pand. Gaandeweg ontstond het idee om Afrikaanse gebruiksvoorwerpen in de villa ten toon te stellen. Dit idee werd concreet toen op 16 mei 1954 de burgemeester van Groesbeek het missiemuseum van de Paters van de Heilige Geest opende. De functie van de villa was tweeledig, (te)huis voor zieke missionarissen uit Afrika en studenten die aan de Nijmeegse universiteit studeerden.

“Die laatste twee functies heeft de villa nog steeds. Er wonen nu Afrikaanse spiritijnen die theologie en filosofie of Nederlands studeren aan de Universiteit van Nijmegen. De functie van missiemuseum verzelfstandigde in 1956 tot het Afrikamuseum dat een jaar later een eigen museumgebouw kreeg”, zegt Albert de Jong die ons ontvangt in de prachtige hal met statige trappen en houtsnijwerk. Hij woont in de villa samen met nog

twee andere paters en broeders en leidt ons vol trots door het stijlvolle gebouw. Eenmaal binnen komt je een zee van houten panelen tegemoet en is de houtskeletbouw duidelijk zichtbaar. Naar buiten kijkend is het glooiend landschap van de Meerwijkselaan ontroerend mooi. Albert de Jong vertelt dat de binnenkant vrijwel origineel is, echter, de houten isolerende schil die in de jaren zeventig om het huis is aangebracht, was nodig om de tocht een halt toe te roepen, het wooncomfort te verbeteren en de energieprijzen te beteugelen.

Aan de gezellige koffietafel vertelt pater de Jong dat de gebouwen op het terrein van het Afrikamuseum wel te lijden hebben onder de onduidelijke toe-

komst van het museum maar daarover is jammer genoeg nog geen nieuws te melden is. Wel nieuw is dat Jules Fransen de nieuwe uitbater wordt van het restaurant dat gevestigd was in het oude koetshuis bij het Afrikamuseum. Op dit moment is de verbouwing nog gaande maar binnenkort, waarschijnlijk in februari 2026, gaat dit Boscafé weer open. Dus beste dorpsbewoners maak een wandeling en bezoek die mooie pleisterplek bij het museum dat wordt vast genieten.

Graag wil ik Albert de Jong en Carel Verdonschot bedanken voor hun bijdrage aan dit sfeervolle inkijkje in de mooie villa naast het Afrikamuseum.

Zadenbibliotheek

TEKST: Marian Habets, Richard Kollee, Maarten Nouwens en Huub Schoot

Wat is een zadenbibliotheek?

Na de oproep in de vorige Oorschelp zijn enkele belangstellenden bij elkaar gekomen om ideeën uit te wisselen voor het opzetten van een zadenbibliotheek in de Bosduivel. Wie een (moes)tuin heeft, kan bijvoorbeeld zelf verzamelde zaden aanbieden. Vaak heb je meer zaden dan je zelf kunt gebruiken. Hetzelfde geldt voor zaaigoed en plantgoed.

Een ander doel van een zadenbibliotheek is het vergroten van de diversiteit aan planten, struiken en bomen in je omgeving. Je kunt daarvoor zaden verzamelen, maar ook spontaan opgekomen overtollige planten, struiken en boompjes. Kortom, door te ruilen kunnen we een omgeving creëren met meer biodiversiteit en biotopen voor tal van dieren. Ook kun je op die manier je tuin jaarrond voorzien van bloeiende planten.

Als je te veel zaad hebt gekocht kun je het overschot ook delen in de zadenbibliotheek. Mocht je zelf gezaaide plantjes over hebben, dan zou je die ook aan kunnen bieden. Wie zich aansluit bij de zadenbibliotheek kan zaden aanleveren voorzien van een etiket

met naam en datum. Die zaden worden vervolgens verdeeld over meerdere zakjes. Je kunt zaden ook meteen al aanleveren in kleine zakjes met etiket. Als bezoeker kun je zaden uit de zadenbibliotheek meenemen. Het leek ons ook leuk om een bijeenkomst te organiseren om tips uit te wisselen, o.a. over zaden verzamelen, bewaren en zaaien. Dit initiatief heeft als bijwerking dat mensen met ‘groene interesses’ nader tot elkaar worden gebracht, voor ieders eigen plezier en voor de ecologische versterking van Heilig Landstichting en omgeving. Reacties zijn van harte welkom, mail naar huub.schoot@inter.nl.net

N.B. Richard en Maarten zijn landschapsbeheerders bij Museumpark Orientalis

de groentekok herfst- en pompoensoep

TEKST: Jan de Koning

Lang geleden, nog voor iemand het woord ‘soep’ had bedacht, groeiden er in Midden- en Zuid-Amerika tussen de maïs en de bonen grote, oranje vruchten: pompoenen. Inheemse volkeren gebruikten ze voor van alles. Ze roosterden de zaden, droogden het vruchtvlees en kookten de vrucht in water met kruiden. Zonder er erg in te hebben ontstond zo de eerste versie van pompoensoep.

Europese ontdekkingsreizigers in de 16e eeuw namen de zaden van de pompoen mee naar huis, waar men eerst wat vreemd opkeek: wat moest je met zo’n harde, oranje bal? Maar toen de herfstwind opstak en de oogst binnen was, ontdekte men dat pompoen zacht en zoet werd als je haar kookte. In Franse kloosters maakten nonnen er een eenvoudige soep van met wat room en nootmuskaat; in Nederland ging er ui, bouillon en soms wat spek in.

In de 20ste eeuw raakte de pompoensoep tijdelijk uit de mode; te boers, te ouderwets. Maar de soep keerde als een vergeten vriend terug met de opkomst van de seizoenkeuken en comfort food. En tegenwoordig staat de pompoensoep weer overal op tafel en dus ook tijdens de herfstsoep op 7 november in Heilig Landstichting: fluweelzacht, kruidig, warm en troostend.

Waar komt de huidige populariteit van pompoensoep vandaan? Op zoek naar het antwoord op die vraag bladerde ik door wat kookboeken en kwam erachter dat er verrassend veel smaken en stijlen zijn waarin je pompoensoep kunt maken. Het begint al met de eerste behandeling. Koken maakt de soep mild en zacht, roosteren geeft een diepe, nootachtige smaak, terwijl de textuur en smaakbalans totaal veranderen als je de pompoen pureert met bouillon of kokosmelk. Zelfs de keuze van olie (boter, olijfolie, sesamolie) beïnvloedt de smaaktoon.

Daarnaast is de pompoen als het ware een spons voor kruiden en specerijen. Ik kwam zomaar vijf mogelijke combinaties tegen: met nootmuskaat, laurier, tijm, peper, zout en een scheutje room wordt de smaak klassiek, licht zoet en romig, terwijl gember, chili, kurkuma, koriander en knoflook zorgen voor een pittige Oosterse smaak, kruidig en een beetje scherp. Een meer aromatische tong krijg je met komijn, kaneel, paprika, sumak of za’atar. In dat geval zou je de soep ook kunnen garneren met yoghurt en verse koriander. Voor een ‘smoky’ pompoensoep moet je als kruidenkok met gerookte paprika, rozemarijn, zwarte peper en olijfolie met rooksmak aan de slag. Een stevige, zoutige umamismaak bereik je al snel met salie, peper, tijm, aangevuld met spekjes, Parmezaanse kaas of geroosterde champignons.

Het team van de seizoensoep koos voor een zeer smakelijke Indiase variant met een dikke ui, knoflook (2 teentjes), flink wat gember (25 gram gesnipperd) en een rood pepertje. Na het aanbakken van de pompoen (een kilo, maar mag iets meer zijn), een flinke ui en twee tenen knoflook werd de soep gegaard in een liter stevige bouillon (3 blokjes); na een half uur 400 ml kokosmelk toevoegen en niet meer koken. Heel geraffineerd waren de gepofte pompoenpitten en de rozijnen erbij.

Het nagerecht bestond uit een ‘herfstig’ kan-niet-mislukken pannenkoekje met vruchten en room. Het team wist aan het basisrecept een verfijnde twist te geven. De pannenkoekjes of crêpes (zelf gebakken of kant en klaar, maar niet te dik) waren warm en gevuld met een room van gelijke delen geklopte slagroom en crème fraîche. Schep een flinke lepel van het ‘roomse’ mengsel op de warme pannenkoek en vouw die vervolgens in vieren. Voor de vruchten kun je verse of diepvries bramen, frambozen of bessen gebruiken. Welke maakt niet zoveel uit, als ze maar licht verwarmd zijn (niet koken) en met een flinke scheut crème de cassis en poedersuiker op smaak gebracht. En natuurlijk vlak voor het opdienen bestrooien met poedersuiker!

De volgende seizoensoep, winter, is op 23 januari. Van harte welkom.

Zeer geslaagde Pub Quiz

TEKST: Wim de Vries

Al vroeg op de vrijdagavond 14 november stroomde de Bosduivel vol met pubquiz-gangers. Onze ‘vaste’ quizmaster wist als vanouds de avond op stoom te krijgen met zijn soms pittige vragen. Menig deelnemer bezorgden de vragen hoofdbrekens, want vaak gehoord: “oh jah hoe heette die ook al weer”. De vijftig deelnemers vermaakten zich kostelijk. En zeker voor herhaling vatbaar in 2026.

In memoriam Ruud Haupts (60 jaar)

TEKST: Hans Hendrickx

De bel gaat en Ruud vraagt mij of ik een vleermuizenkast wil voor aan ons huis. Het was de eerste kennismaking met hem, toen hij twee jaar geleden in onze straat kwam wonen. Een fijn betrokken persoon voor mens en dier in zijn omgeving.

De opzet van dit artikel is de persoon Ruud een gezicht te geven. Vooral hoe hij in het leven stond. Dit mag niet zomaar verloren gaan. Hij verdient het! **Lees zelf maar.**

Annelies: Het was een lieve man die een groot hart had voor dieren.

Riny: Ruud hield mij een keer staande: “Zal ik jou de foto laten zien van die kikkers in die diepe put? Ik heb ze alle 49 gered”.

Ineke: Hij was echt een natuurmens. De Ooy kende hij op z’n duimpje maar ook de eigen omgeving. Zo ontdekte hij huiswaluwnesten op de begraafplaats in de kelder van de Calvarieberg.

Ron: In de tijd dat Ruud in ons dorp woonde, toonde hij zijn ware groene

hartje. Trots als hij was op zijn leuke huisje met zijn mooie bloemrijke voortuin omzoomd met plantenbakken. Hij zorgde goed voor zijn egeltjes die hij vanuit Nijmegen meeverhuisde. De dieren vertoefden destijds in de winterslaap en hij wilde ze niet achterlaten.

Hans: Een geliefkoosd plekje was ook de Kloostertuin met de kippen. Hij was bang dat de kippen zich zouden vervelen; daarom timmerde hij een heuse kippenschommel.

Jos: Een gezicht en een persoonlijkheid in onze straat.

Hans: Hij was trots op zijn nieuwe en bosrijke omgeving en maakte met iedereen een praatje. Wat Ruud zo bijzonder maakt(e) is niet zozeer zijn gedachtegoed maar meer zijn houding. Voor alles en iedereen stond hij klaar. En wie zorgde er voor het snoeien van de heg of bij ziekte van een buur voor de hond? U raadt het al. Hierdoor ontstond verbinding in ons buurtje waar we nog altijd de vruchten van plukken. Ook hierin was Ruud een stille kracht!

Annemiek: Veel respect had ik voor wie hij was.

Hans: Afgelopen zomer fietste Ruud in de Koning Davidlaan. Op het wegdek merkte hij een vliegend hert op. Hij stopte onmiddellijk om er een foto van te maken. Maar het diertje ging er vandoor. Ruud volhardde en zette de achtervolging in. En ja hoor. Het lukte hem wonderwel om al fietsend van het vliegende hert een filmpje te maken. Met het kenmerkende snorrende geluid erbij natuurlijk.

Ineke: Je mag dan kind nog kraai hebben. Het leven reikt je soms zinvolheid aan. Daar is Ruud het levende bewijs van.

*Samen met **Celine** hebben wij toen voor de vleermuizenkast een boom uitgezocht tegenover zijn huis in het bosje bij de speeltuin. En daar de kast opgehangen. Een fijne herinnering!*

— — —
Met dank aan: Annelies, Annemiek, Celine, Ineke, Jos, Riny en Ron

‘Dames - bewaar dit’

In gesprek met Coby Buil, de vrouw achter de advertentie

TEKST: Marian Habets

Geïnspireerd door alweer de vijfde kledingswap in de Bosduivel, heb ik afgesproken met Coby Buil, professioneel coupeuse sinds haar zeventiende. Nu, ze is inmiddels 79, naait ze nog volop. Klanten van alle leeftijden uit Groesbeek en omgeving weten haar te vinden voor het maken, vermaken of herstellen van kleding. Haar man Bert (82) is vandaag ook meegekomen naar de swap. Samen hebben ze acht jaar lang ‘t Zaaljtje – zo heette de Bosduivel toen nog– beheerd. Coby komt er elke week nog om te bridgen.

In de Bosduivel wisselt vandaag weer heel wat kleding van eigenaar. Een mooi initiatief van de werkgroep duurzaamheid om meer bewustzijn te creëren rondom het aanschaffen van kleding. Het scheelt grondstoffen, energie en afval als we minder nieuw kopen. Daarnaast heeft onze kledingswap een leuke bijwerking: gezelligheid en sociale verbinding. Zowel gevraagde als ongevraagde adviezen

gaan over en weer. Verbazing als dat vestje heel goed blijkt te staan: ‘Ik draag normaal nooit roze...!’ Coby vindt het een mooi initiatief, het draagt een steentje bij aan een beter klimaat. Zelf hoeft ze vanmiddag niet rond te snuffelen. ‘Ik heb genoeg kleren.’

Op haar 17e ging Coby de opleiding tot coupeuse volgen. Eerst naaide ze voor familie en vrienden. Later ging ze werken bij verschillende naaiateliers waar ze voor alle doelgroepen kleding maakte. Ze werkte o.a. bij Pompo voor herstel- en vermaakwerk, ze maakte kussens, gordijnen. Heel soms maakte ze zelfs een bruidsjurk.

Coby en Bert kregen een zoon en een dochter. Bert vertelt met enige trots dat Coby acht jaar geleden een nier heeft gedoneerd aan hun zoon Alexander. Coby had hem door een ernstige nierziekte achteruit zien gaan. Ze zegt nuchter: ‘Dan doe je dat gewoon als moeder, toch?’ Toen een paar jaar later de coronapandemie uitbrak, werd Bert ernstig ziek en lag hij wekenlang in coma op de IC. Coby vond het toch fijn om op bezoek te mogen komen, ook al merkte Bert daar zelf niets van. Na 5 maanden revalidatie op Dekkerswald ging het wel beter, maar toch is hij niet meer de oude geworden. Hij loopt nu met een rollator en heeft te weinig energie om Coby in huis te helpen.

HORECA

Bert begon zijn loopbaan als administrateur, maar stapte later over naar de horeca. Hij was jarenlang eigenaar van het Grand Café op Plein 44 en van discotheek Club Blouch. Op een gegeven moment ging Coby meewerken in het bedrijf, waardoor haar naaiwerk op een lager pitje kwam te staan. Alhoewel, als carnaval in aantocht was in Club Blouch, ging Coby aan de slag en naaide dan voor het hele team carnavalskostuums. Meters maken dus.

Vlak nadat Bert met pensioen was gegaan, werd hij door het toenmalig bestuur van ‘t Zaaljtje gevraagd om drie maanden het beheer te komen doen, ze zaten in nood. Dat wilde Bert wel doen, samen met Coby. Die drie maanden werden uiteindelijk acht jaar. Ze kijken terug op een goede tijd, zeker de komst van de vierdaagselopers was een jaarlijks hoogtepunt. Voor de verbouwing van het dorps huis zijn ze gestopt, het was mooi geweest. En Coby kreeg weer tijd voor haar naaiwerk.

* kledingruilbeurs * kledingtas * 10% van het restafval bestaat uit textiel en gaat de verbrandingsoven in, zonde * kleding delen * kledingbibliotheek * koop tweedehands * ga zorgvuldig om met textiel, het is waardevol materiaal * laat kleding repareren of vermaken door een kledinghersteller in de buurt * ga op naailes en doe het zelf * koop duurzamer * kies kleding die lang meegaat * kijk op routekaart COSH in Arnhem * van welk materiaal is het gemaakt? * hoe zijn de arbeidsomstandigheden in de fabriek? * doe oude kleding in de container in een gesloten plastic zak, nat textiel kan niet hergebruikt worden *

Elk kwartaal kom je haar advertentie tegen in de Oorschelp. Het vakwerk dat Coby levert, zorgt voor tevreden klanten. Blij dat de scheur in die mooie jas onzichtbaar is gerepareerd, broekspijpen korter zijn gemaakt of de kapotte rits netjes is vervangen. Coby koopt stoffen en fournituren het liefst op de dinsdagmarkt in Groesbeek, lekker dichtbij. Met haar herstel- en vermaakwerk draagt Coby een steentje bij aan het duurzamer omgaan met

kleding en textiel. ‘Gooi niks weg,’ zeggen Coby en Bert in koor als ik hen vraag om een duurzame tip. Door kledingstukken te (laten) repareren of aan te passen, kun je ze nieuw leven inblazen zonder extra belasting voor het milieu.

www.groene-stijl.nl/fast-fashion

Genetische diagnostiek bij verstandelijke beperking

Verslag Science café, 3 november

TEKST: Marga van Schalkwijk en Renee Wensink

Op maandagavond 3 november verzamelden zich zo’n veertig belangstellenden in de Bosduivel. Saskia Koene, wonend in Heilig landstichting, is de inleider van deze tweede editie van het Science café. Zij werkt als klinisch geneticus bij de Radboud Universiteit.

Saskia startte met een snelcursus over hoe onze genen en DNA ons lichaam vormen, hoe we allemaal verschillend zijn en toch ook veel overeenkomsten hebben. Daarna doken we de diepte in naar wetenschappelijke ontwikkelingen op het gebied van genetica en haar werk als klinisch geneticus en meer specifiek de genetische diagnostiek bij verstandelijke beperking.

In 1959 werd de eerste genetische oorzaak van verstandelijke beperking aangetoond bij mensen met Downsyndroom. Saskia legde uit dat daarna verschillende syndromen met vaak typerende uiterlijke kenmerken beschreven werden en de bijbehorende genen gevonden werden. Maar de diagnostiek nam pas echt een vlucht met nieuwe testen die de hoeveelheid DNA (2004) en lettervolgorde (2009) konden bepalen.

Ouders met kinderen met een verstandelijke beperking worden door de kinderarts doorverwezen voor genetische diagnostiek en komen daarmee in de spreekkamer van Saskia. Bij ongeveer de helft van de vragen kan door middel van genetisch onderzoek bepaald worden dat de verstandelijke beperking, vaak in combinatie met gedragsproblematiek, genetisch bepaald is. Voor sommige ouders is dit

een opluchting (“Het ligt niet aan onze opvoeding”) maar voor andere ouders roept dit ook vragen op (“Hoe zal het in de toekomst gaan?”).

De laatste ontwikkeling betreft de gezichtsanalyse van kinderen met een verstandelijke beperking. Dit kan de klinisch geneticus helpen als er bijvoorbeeld een variant van onbekende betekenis wordt gevonden of er bijzondere uiterlijke kenmerken worden gezien maar er geen directe diagnose kan worden gesteld.

We kijken terug op een geslaagde avond met de heldere uitleg van Saskia over een best wel ingewikkeld onderwerp en dat riep vele vragen op. Hartelijk dank aan Saskia!

Het volgende Science cafe zal plaatsvinden in april 2026. En oh ja, u heeft met elkaar zo’n 70 euro gedoneerd aan De Bosduivel. Hartelijk dank daarvoor.

Sinterklaas komt aan in ons dorp

TEKST EN FOTO'S: Renate Gogswaardt

Het Oranje Comité was erg verheugd dat Sinterklaas ook dit jaar weer een bezoek aan Heilig Landstichting bracht. Op 22 november kwam hij aan per 2CV, geflankeerd door één van zijn stoere pieten. Namens alle kinderen bedankt! Hopelijk komt Sint volgend jaar ook weer!

Burendag 2025

TEKST: Elo de Mul

Helemaal nieuw was het Running Dinner op Burendag (27 september) niet. In de analen van de dorpsvereniging ontdekten we dat de vereniging in 2011 een vergelijkbaar festijn organiseerde bij gelegenheid van het 100-jarig bestaan van Heilig Landstichting, alleen heette het toen nog 'een Walking Dinner'. De tijd gaat tegenwoordig nu eenmaal iets sneller. Maar net als toen was het een groot succes. Ruim 40 huizen en bijna 90 medebewoners deden mee! En ook voor de kinderen was deze Burendag een feest, met film, pizza's, suikerspinnen, vuurtje stoken en marshmallows roosteren. Zo kwamen jong, oud en nieuw aan bod tijdens een middag en avond vol onverwachte ontmoetingen. En bovendien met gezellige gesprekken, gastvrijheid, activiteiten en een voltallige afsluiting met een toetjesbuffet in de Bosduivel. Hoe leuk is het om elkaar op deze manier te ontmoeten? Wil je in 2026 ook (weer) meedoen? Zet Burendag dan vast in je agenda (26 september 2026)! Met dank aan de organiserende vrijwilligers en het oranjecomité.

Dichters in ons dorp

TEKST: Frans Wijnakker

Op 4 oktober 2024 heeft de bibliotheekgroep van de Bosduivel, op verzoek van onze dorpsgenoot Erwin van Geenen, een avond met dichters uit onze regio georganiseerd. Deze avond werd door de bezoekers zo gewaardeerd dat we besloten om dit vaker te doen. Daarom is er opnieuw een dichtersavond op 12 januari 2026.

We hebben tot onze blijdschap drie dichters bereid gevonden om op die avond uit hun werk voor te dragen. Dit zijn: **Victor Vroomkoning**, Landelijk bekend en met veel bundels op zijn naam. Enkele verzen van hem zijn opgenomen in de bloemlezing van Ilja Pfeiffer 'De Nederlandse Poëzie van de twintigste en de eenentwintigste eeuw in 1000 en enige gedichten'. **Liesbeth Ulijn**, Zij publiceerde ook al meerdere bundels. Daarnaast is zij zeer actief voor Amnesty International, waaruit zij weer inspiratie put voor haar gedichten. **Hans Rothuizen**, Met zijn gedicht 'De Pont bij Middelaar' won hij een poëzieprijs en al in 1997 publiceerde hij in het toenmalige tijdschrift 'De Tweede Ronde'.

Enkele regels uit hun werk:
Victor: ...grijs, vormloos, vol afgedankt leven, tegelijk broos en weerloos. (vuilniszakken)
Liesbeth: Uw beeld getuigt van de moed van sterke maagden (Sinte Ontcommer)
Hans: Handen die zich vuurvast binden aan de klanken, naar vreugde tasten, treurnis vinden (KV466)

PRAKTISCHE INFORMATIE
Datum en tijd 12 januari 2026, 20.00 uur
Locatie Dorpshuis De Bosduivel, Johanneslaan 4, 6564 AG Heilig Landstichting
Kosten De toegang is gratis. Maar...
Aanmelden U dient zich wel aan te melden. Er is slechts plaats voor 30 personen.

Aanmelden bij: www.dorpsverenigingheiliglandstichting.nl

Presentatie Heemkundewerkgroep, de laatste...

TEKST: Helma Nijenhuis

De Heemkundewerkgroep organiseerde vrijdag 12 december j.l. haar laatste presentatie in de Bosduivel. Frans Geertsen presenteerde zijn boekje over de oude spoorlijn naar Kleef. Vervolgens werden er filmbeelden getoond van Heilig Landstichting waarin unieke beelden uit 1942. Tot slot werd er een drone-opname vertoond van ons dorp en Museum Park Orientalis.

De Heemkundewerkgroep werd eind 1997 opgericht en was gedurende 27 jaar ontzettend actief. Met dank aan alle (oud) leden! Twee keer per jaar organiseerden wij lezingen en werden boeken en brochures gepresenteerd en na afloop door veel inwoners van Heilig Landstichting gekocht. Zoals wij al eerder bericht hebben, in de Oorschelp, hebben wij besloten met de Heemkundewerkgroep te stoppen. Daarom willen wij langs deze weg iedereen van harte danken voor

de getoonde belangstelling! Onze werken, boeken en brochures zijn in te zien in de bibliotheek van De Bosduivel. Daarnaast heeft het Regionaal archief Nijmegen besloten om onze brochures in het archief op te nemen. Daar zijn wij heel trots op. Namens de leden van de werkgroep bedankt voor de alle belangstelling! Mede namens Klaas Bouwer, Frans Geertsen, Teun de Groot, Huub Schoot.

Literaire ontmoeting met Christien Brinkgreve

TEKST: Marion de Jonge

Zelden was het zo stil tijdens een literaire ontmoeting in de Bosduivel. Dat kwam niet alleen door de microfoon die regelmatig dienst weigerde, waardoor iedereen zo min mogelijk geluid moest maken. De aanwezigen luisterden ademloos naar Christien Brinkgreve die werd geïnterviewd door haar vriend Eric Koenen. Zo Inspirerend was het persoonlijke verhaal van Christien Brinkgreve.

De avond ging over ‘Margriet Weet Raad’, over 7-jarige meisjes en hun dromen en over ondergelopen kelders. Andere onderwerpen waren een overwoekerd huis en een overwoekerd leven, enkel e-mailcontact, het goed kunnen observeren en hoe daar taal aan te geven. Eigenlijk kwam het hele menselijke relatieproces aan de orde: het lastige van interacties en relaties, de angst voor verlies en tegelijk het verlangen naar contact, het doorbreken van de oer-orde van wat een vrouw en moeder mag zeggen.

Christien en Eric kennen elkaar al lang en hebben samen het boek ‘De winst van verschil -masculiene en feminiene kwaliteiten in leiderschap’ geschreven. Op uitnodigende en respectvolle wijze neemt Eric Christien vanavond mee in haar eigen verhaal ‘Beladen huis’. Dat levert openhartige en waarachtige reflecties op van Christien. Eerlijk, met humor en met een diep inzicht in haar eigen patronen. Ze is een vrouw die ‘raakbaar’ durft te zijn.

De avond roept veel reacties op bij het publiek: ‘Ik ben aan het denken gezet door de beschouwende en vragende manier waarop Christien vertelt over haar verhaal.’ ‘Het is een thema dat heel

veel mensen raakt.’ ‘Hartverwarmend, echt en eerlijk.’ ‘Beste avond tot nu toe. ‘Zo was het ... voor mij,’ zei Christien meerdere keren. ‘Ja’, dacht ik, ‘hoe was het voor mij? Een mooie vraag aan mezelf.’

Christien dacht dat er zo’n 3000 exemplaren van haar boek zouden worden verkocht, maar inmiddels staat de teller op 85.000. Ze blijkt een gewild schrijver en welkom op literaire bijeenkomsten. Juist haar band met Nijmegen leidde haar naar de Bosduivel. Van 1985 tot 1990 was ze hoogleraar vrouwenstudies aan de Radboud Universiteit en pendelde toen veel tussen Amsterdam en Nijmegen. Een bewogen tijd, met jonge kinderen en een uitdagende baan die een preciaire balans tussen het leven in de buiten- en binnenwereld in stand hield. In haar relatie moest ze steeds vaker inschikken. Het schrijven van ‘Beladen huis’ was voor haar een noodzaak om de dynamiek die in de loop der jaren binnen haar relatie was ontstaan beter te begrijpen. Met de woorden van Virginia Woolf: ‘Alleen door het onder

woorden te brengen kon ik er een geheel van maken, een geheel van mezelf, maar ook van hem.’ Het boek is gelaagd, het heeft een maatschappelijk thema, maar is ook een persoonlijk verhaal.

Naar aanleiding van vragen en reacties uit het publiek kwamen thema’s als het gezin en adviezen voor de jongere generatie aan de orde, evenals het verschil tussen je manifesteren in het buitendomein en in het intieme domein. Buiten ligt voor Christien niet altijd de rode loper uit. Maar het is daar wel veel overzichtelijker dan in het intieme domein, omdat daar de diepe lagen van dominantie en ondergeschiktheid liggen. Deze diepe patronen zijn veel taaier en onzichtbaarder. Ze bevatten een vanzelfsprekendheid die steeds opnieuw verrast. Gelukkig is hier de laatste jaren meer aandacht voor. En dat geeft hoop!

In de Bosduivel is een gesigneerd boek te leen en wij kijken uit naar de volgende literaire ontmoeting in het voorjaar. Hopelijk jullie ook.

Dorpsvereniging Heilig Landstichting

WANDELPROGRAMMA
Natuurwandelingen het Bosduiveltje
18 februari: Stadsommetje
18 maart: Dal Palland
15 april: Rabattenbos Lindenholt
20 mei: Begraafplaats HLS
17 juni: Ooyse Graaf

Op woensdag. Verzamelen om 09.30 uur bij de Bosduivel om te carpoolen. Rond 12.30 uur terug. Begeleid door 3 natuurgidsen. Informatie en aanmelden: helenvanderven@gmail.com
Kosten: €5 per wandeling of €35 voor 8 wandelingen

WANDELPROGRAMMA
Met een thema in/rond ons dorp
12 dec: naar Albertinum en Dominicuskerk, o.l.v. Leo Ewals
Programma 2026 volgt later
Op vrijdag. Organisatie: Annelies, Bob, Els, Helen en Josine. Verzamelen om 14.00 uur bij de Bosduivel. Wandeling tot 2,5 km.
Na afloop samen koffie of thee drinken. Kosten: €3 per wandeling of €10 voor 5 wandelingen.
Aanmelden: anneliesvgunst@gmail.com

WOONWIJZER HEILIG LANDSTICHTING
Inloop nu woensdagmiddag 14.00 - 18.00 uur
Let op! Vanaf 1 januari: laatste woensdag van de maand, 18.00 – 20.00 uur
Kom langs bij de energieadviseurs met vragen over isoleren, verwarmen en de energiegemeenschap HLS
Contact: woonwijzerHLS@gmail.com

OPEN ATELIER
Iedere donderdagmiddag 14.00- 16.30 uur
Informatie: coosjebrunnekreeft@gmail.com

BOSDUIVELCAFÉ
Iedere 3e vrijdag van de maand, van 17.00 - 19.00 uur.
19 december met speciaal welkom aan alle vrijwilligers uit ons dorp
Voor alle dorpsbewoners. Aanmelden niet nodig.
Organisatie door Hans Vemer en Silvo Meulendijk.

NIEUWJAARSRECEPTIE DORPSVERENIGING
Zondag 11 januari 2026, 15.30 – 18.00 uur.
Alle bewoners van harte welkom voor deze borrel.
Aanmelden is niet nodig.

BIBLIOTHEEKCOMMISSIE
2e poëzieavond
Maandag 12 januari 20.00 uur
Met Victor Vroomkoning, Liesbeth Ulijn, en Hans Rothuizen.
Toegang gratis. Wel tevoren aanmelden via website.

JAARGETIJD DORPSOEP
Vrijdag 23 januari 18.00-19.30 uur: wintersoep
Dyonne van Duren, Christianne de Meijer en Tony te Pas koken een heerlijke maaltijdsoup en maken een toetje na. Uiterlijk 2 dagen tevoren aanmelden via de website.
€5,- p.p.

ALV DORPSVERENIGING
Woensdag 11 maart 20.00 – 21.30 uur; inloop met koffie 19.45 uur
Agenda zie elders in deze Oorschelp

NL DOET
Zaterdag 14 maart
Samen klussen rondom de Bosduivel

Oranjecomité
Volg de app

Vereniging 50Plus

BEWEGINGSPROGRAMMA

Voor alle inwoners van Heilig Landstichting

Iedere dinsdagochtend

- 9.00 uur Pilates
- 10.30 uur Sportief wandelen
- 11.00 uur Functioneel bewegen voor 70+

Voor inlichtingen: Hans Bartels, jhhbartels@kpnmail.nl of 06-20245760

KOFFIE DRINKEN IN DE BOSDUIVEL

Iedere 2e en 4e donderdagochtend van de maand vanaf 10.30 uur

Iedereen is welkom voor een ontmoeting bij een gratis kop koffie

PROGRAMMA VOOR LEDEN

Onder andere: Zondag 14 december Kerstbrunch;

Donderdag 8 januari Nieuwjaarsreceptie

Zie verder de nieuwsbrief van vereniging 50+

Museumpark Orientalis

FEEST VAN LICHT

Van 16 december 2025 t/m 4 januari 2026, van 14.00 – 21.00 uur; op 24, 25 en 31 december van 14.00 – 18.00 uur

Het thema ‘1001 winterse nachten’ gaat over kerstmis en andere winterse feestdagen van over de hele wereld.

Het park is feestelijk verlicht en er zijn diverse activiteiten.

Voor het programma zie: www.museumparkorientalis.nl

ZENCAFÉ

zie: www.dezendo.nl

Cenakelkerk

BEZICHTIGING EN AUDIOTOUR

In december is de kerk open op donderdag t/m zondag, én dagelijks van de 25e dec t/m 4 januari, steeds van 14.00 – 16.30 uur.

Daarna is de kerk (net als voorgaande jaren waarschijnlijk) tot Pasen gesloten voor bezichtiging

Er zijn vrijwilligers aanwezig die uitleg kunnen geven.

Audiotour van 30 min voor €3. De kerk is onderdeel van het Grootste Museum van Nederland.

GREGORIAANSE VESPERS

Iedere 1e zondag van de maand om 17.00 uur

Door Gregoriaanse Instituut

(www.gregoriaansinstituutnijmegen.nl)

KERSTKINDJE ZOEKEN

Zondag 21 december, 16.00 uur eerst een kerstconcert;

van 16.30 -17.30 uur volgt het spel

Samen met Simon gaan we op zoek naar zijn weggelopen schaapje. We komen in de stal waar we niet alleen het schaapje vinden....Na afloop is er op het kerkplein warme chocolademelk. Deelname is gratis; aanmelden is niet nodig. Breng een zaklantaarn of lampion mee!

HERDERTJESMIS

Woensdag 24 december, 17.30 uur; deuren open vanaf 17.00 uur

Kom samen kijken en luisteren naar het Kerstverhaal, gespeeld en gezongen door kinderen o.l.v. dirigente Marleen Moggré

KERKDIENTEN KERSTMIS

24 december Nachtmis om 20.00 en 23.00 uur.

Op 25 en op 26 december Heilige Mis om 11.00 uur.

Voorganger priester Herwi Rikhof

Hortus Nijmegen

KERSTMARKT

Zondag 14 december 11.30 – 16.00 uur

D'Almarasweg / Victor Westhofflaan 22

Met kraampjes en muziek. Toegang gratis.

Kijk op de website van de dorpsvereniging voor de actuele agenda: www.dorpsverenigingheiliglandstichting.nl.

Feest van Licht in Museumpark Orientalis

Laat je betoveren door het prachtig uitgelichte culturele erfgoed in het unieke landschap van Museumpark Orientalis.

Ga mee op reis langs 1001 Winterse Nachten en ontdek hoe overal ter wereld winterse feestdagen worden gevierd.

Zen Centrum Nijmegen vormt een toegankelijke en betrokken groep spirituele vrienden; een sangha.

We gaan uit van zen uit het hart; een grond van liefde waarin de dingen zijn zoals ze zijn en die je tegelijkertijd zorgzaam in de wereld doet staan. Vanuit dit hart oefenen we o.a. met meditatie onze aandacht. We vinden ondersteuning in de zentraditie én zijn met open verwondering naar de wereld van kunst, religie, politiek, ecologie en wetenschap gericht. Van harte welkom!

zennijmegen.nl

januari 2026 begint een nieuw:

STARTERSTRAJECT

laat je inspireren door de zenfilosofie

De Rozenhof:
gastvrij genieten in
eigen buurt

Boutique Hotel De Rozenhof heet u in de maand december van harte welkom voor een heerlijke culinaire ervaring in een sfeervolle, winterse setting. U kunt bij ons genieten van een uitgebreid diner, e en gezellige lunch of een ontspannen overnachting in één van onze comfortabele kamers.

Ook beschikken wij over een ruime zaal die zeer geschikt is voor feestelijke gelegenheden, zoals kerstborrels, diners, verjaardagen en andere partijen. In december, dé maand van samenzijn, zorgen wij graag voor een warm welkom en een onvergetelijke sfeer.

Reserveren kan via onze website of telefonisch:
www.rozenhof.nl
024-3230359

THUISBRENGSERVICE?
FREEK regelt het. Al 25 jaar.
Veilig en vertrouwd in uw eigen auto.

chauffeursdiensten

Geen mogelijkheid om zelf te rijden en geen zin in een dure taxi met wachttijd? Onze studentchauffeurs en 55+ chauffeurs brengen u in uw eigen auto veilig en comfortabel naar uw bestemming. Of het nu gaat om een diner, familiebezoek of luchthaventransfer – wij regelen het!

Pluk de dag en boek uw rit via
www.freekregeltHet.nl

U kunt FREEK ook bellen op 024-350 1995

Apotheek:

- Persoonlijke aandacht en uitstekende service
- Gratis bezorging, ook na 18:00
- Goede samenwerking met de huisarts voor optimale medicatiebewaking

024 208 22 88

Huisarts:

- Laagdrempelige, betrokken zorg midden in de wijk
- Online zelf afspraken inplannen
- Mogelijkheid tot e-mail consult
- Inlooppreekuur

024 355 23 39

Heyendaalseweg 288
6525 SM Nijmegen

Droomwoning kopen zonder voorbehoud van financiering?
HET KAN VEILIG!

Financieel Fit

Financieel Fit | Nijmegen
Marienburg 92
6511 PS Nijmegen
nijmegen@financieelfit.nl
financieelfit.nl

Bel nu voor een passend advies:
024 - 388 3338

Op zoek naar uw droomhuis? Aangenaam.

www.pullesmakelaardij.nl

Voor een verrassend interieur

Dorothe Derks en Jan Lucker
024 - 324 59 90

KEK dnl | interieur - architectuur - ontwerp BNO
Carmelweg 13, 6564 AH Heilig Landstichting - info@kekdn.nl - www.kekdn.nl

Rolluiken

Zonneschermen

Zip-screens

Markiezen

Jaloezieën

Lamellen

Rolgordijnen

Shutters

Plissees

Horren

Terrasoverkapping

**BAZUIN
ZONWERING**
ADVIES EN MONTAGE OP MAAT

Rob Bazuin
06 - 2297 9931

Nijmeegsebaan 88b
6564 CH Heilig Landstichting
info@bazuinzonwering.nl
www.bazuinzonwering.nl

Scherpste in prijs voor
kwaliteit: Tot 20% korting!

**MARCEL KRIJGSMAN
PHOTOGRAPHY**

vakfotograaf en specialist voor

- particuliere & zakelijke portretten
- huwelijksfotografie
- particulier & bedrijfsevents

mijn missie: mensen laten stralen!

Buro

voor

grafische

vorm

geving

www.OptimaForma.net
Jane Klein | 06 5158 4231

DAMES – BEWAAR DIT

ERVAREN COUPEUSE maakt
DAMES- HEREN- EN KINDERKLEDING.
Tevens GORDIJNEN, KUSSENS ENZ. Ook
voor HERSTEL- EN VERMAAKWERK.

Zéér redelijke vergoeding.
Bel Coby 06-52157020

Klopper & Kramer
Uitvaartcentrum Oud-Mariënboom

9,7

klanten
vertellen.nl

Hebt u goede ideeën over hoe een laatste afscheid er uit zou moeten zien, misschien dat van uzelf..? Praat er eens over met ons. Wij kunnen als geen ander aangeven wat mogelijk is (alles), waar u aan moet denken en wat het gaat kosten en eventuele voorzieningen daarvoor. We hebben iedere donderdagmiddag een vrij inloopspreekuur (14.00-16.00u), maar wij maken ook graag een afspraak voor een kopje thee bij u thuis.

Oud-Mariënboom Groesbeekseweg 424 Nijmegen 024-323 4444 **www.kk.nl**

**DE DRANKSPECIALIST VOOR AL UW DRANKEN
DICT IN DE BUURT!**

MEER DAN 700
VERSCHILLENDE SOORTEN WIJN
VANUIT DE GEHELE WERELD

MEER DAN
550 VERSCHILLENDE SOORTEN
SPECIAALBIER

MEER DAN
250 VERSCHILLENDE
WHISKY'S

- RUIM ASSORTIMENT AAN ALCOHOLVRIJ (BIER, WIJN, RUM, GIN, WHISKY)
- TAPVERHUUR, STATAFELS, GLASWERKVERHUUR EN HET HELE PAKKET AAN DRANKEN VOOR UW FEEST!
- ADVIES VOOR WIJN/SPIJS COMBINATIES PASSEND BIJ UW DINER, WIJNPROEVERTIEN EN WIJNCURSUSSEN (WSET)
- BEZOEK ONZE WEBSHOP OP WWW.WIJNHUISNIJMEGEN.NL

wijnhandel
"In de Blauwe Druif"

Wijnhandel "In de Blauwe Druif" - Steenbokstraat 30 - 6531 TH Nijmegen - Tel. 024 355 73 46 - info@dedruif.nl

 @indeblauwedruif

www.dedruif.nl

 @wijnhandelindeblauwedruif

**Kliniek
Heyendaal**
Cosmetische Plastische Chirurgie

Dé kliniek voor plastische chirurgie

Over ons:
Betrouwbaar, professioneel en persoonlijk: dat is Kliniek Heyendaal.

Al sinds 2011 zijn we een begrip als het gaat om cosmetische plastische chirurgie. Onze privékliniek bevindt zich bij Nijmegen. Bij ons staan jouw wensen centraal. Deze worden tijdens een uitgebreid consult met de plastisch chirurg besproken om zo een realistisch beeld te krijgen over de mogelijkheden. Je kunt bij ons terecht voor alle plastische chirurgische behandelingen en ingrepen.

Kom langs voor en vrijblijvend consult bij een van onze plastisch chirurgen!

Behandelingen:

- Borstvergroting
- Neuscorrectie
- Gezichtscorrectie
- Lipofilling
- Liposuctie

- Buikwandcorrectie
- Gynaecomastie (mannenborsten)
- Ooglidcorrectie
- Injectables

024-845050
info@kliniekheyendaal.nl
www.kliniekheyendaal.nl

 KliniekHeyendaal

 Kliniek Heyendaal

SCAN DE QR CODE
VOOR ONZE WEBSITE

30

OORSCHHELP

31

OORSCHHELP

Column

Dick Verstegen

Omleidingen

Ik had al een column klaar over de recente verkiezingsuitslag in ons dorp. Best interessant hoor: kijkje in ons stemgedrag, mede aan de hand van het proces verbaal van het stembureau in ons onvolprezen dorps huis. Ik vergeleek 'onze' uitslag met eerdere jaren en met die van Berg en Dal en met de landelijke uitslag. Maar van dié column zie ik toch af. Te veel cijfers. Te moeilijk om mijn weerzin tegen de verrechtsing van de wereld te camoufleren in genuanceerde zinnnetjes. Overigens valt dat in ons eigen dorp nog mee. Nee, er komt nu een heet en actueel issue op uw bordje: de recente afsluiting van de Groesbeekseweg. Gebeurt nogal vaak, zo'n wegblokkade. Heeft meestal iets te maken met die zeven heuvels van een dorp verderop. Daarmee had de afsluiting deze keer niets te maken. Zij duurt nog tot 19 december.

Er was sprake van een curieus aangegeven omleiding voor fietsers en toen ik daar thuis gewag van maakte, zei mijn vrouw: 'Wie zich niet ergert maar verwondert, wordt geen tachtig maar wordt honderd'. Vol verwondering stapte deze koene 85-jarige schrijf ridder op een gure novemberzondag op zijn stalen ros om eens goed poolshoogte te nemen. Op de Sofiaweg doemde tien/twintig meter voor de kruising met de Groesbeekseweg een geel bord op dat de wielrijder rechtsaf dirigeerde. Maar waar je normaal gesproken het fietspad oprijdt, bleek dat nu helemaal niet te kunnen en werd de fietser gemaand rechtdoor te gaan, voorbij de stoplichten en de weg over te steken. Toen ik al halverwege de D'Almarasweg was, zo om en nabij Villa Brakkesteyn, drong het tot me door dat dit wel niet de bedoeling zal zijn geweest. Overal ontbrak dat huiselijke omleidingsgeel. Teruggekeerd trok ik na enige deductie de conclusie dat ik de ventweg naast de Groesbeekseweg moest inrijden. Ja hoor, goed gegokt. Oh, snapte ik opeens, dat bord op de Sophiaweg had gewoon honderd meter verderop bij de ventweg zelf moeten staan.

Er was een reden voor afsluiting en omleiding. De gemeente is wezen praten met omwonenden en daar is een

plan uitgekomen. Het gaat allemaal om meer veiligheid en minder ongelukken, vooral voor wielrijders. Dus waar zeur ik over? We krijgen nu een Groesbeekseweg met meer middengeleiders, veiliger oversteekplaatsen voor voetgangers en fietsers. Voorsorteerstroken de wijk in zijn verwijderd. De uitrit van de Bosweg is verbeterd en hetzelfde geldt voor de looproute van de bushalte bij Joachim en Anna. Nou goed, dat moest dan maar, denk je dan. Eigenlijk was er een veel beter plan uit de bus gekomen, maar door bezuinigingen kon alleen een gestripte versie uitgevoerd worden. Het vervangen van de verkeerslichten bij de Postweg en het opnieuw bestraten van delen van de ventweg, volgen trouwens naar verwachting in 2026. Dat zal wel een begrotingstechnische kwestie zijn. Zal er wel weer een afsluiting komen.

Waar het mij om gaat is dat die afsluitingen een ietsje pietsie zorgvuldiger worden bedacht en uitgevoerd. Praktisch en haalbaar, met de voeten op de grond. Afsluitingen en omleidingen hebben totaal geen zin als geen enkele weggebruiker zich eraan houdt. Dat was die zondag niet het geval en een paar dagen later op een doordeweeks dag ook niet. Wie de urgentie niet ziet, fietst vrolijk langs de afsluitingen en negeert omleidingen, de schrijftafelbedenksels ten spijt. Als de barrière onneembaar wordt, moet je als fietser natuurlijk behoorlijk creatief worden. En vanzelfsprekend: ook terugkeren en braaf zijn is een optie. Toen dat op de terugweg uit het centrum bijna onontkoombaar bleek, kwam een verlichte geest onder de wegwerkers met een tip. Hij maande vier wielrijders die de afsluiting eensgezind negeerden, om het fietspad in tegengestelde richting te nemen. Oh ja, dat kan natuurlijk ook. Want die omleiding door Willem Degenstraat en Willem Schiffstraat is alleen iets voor de zeer gezagsgetrouwen. Ik trof er op mijn rebellerende zwerftocht één aan. Een eenzame ziel, zeer in gedachten verzonken en een beetje vervreemd van de rauwe werkelijkheid.